

PLANTENWERKGROEP

--- NMC-Schijndel --- Natuurgroep Gestel ---

Plant van de maand juni 2025

Robertskruid

Algemeen

Wetensch. naam	Genarium robertianum L.
Uitspraak	Geránium robertiánum
Familie	Geraniaceae/Ooievaarsbekfamilie
Geslacht	Geranium/Ooievaarsbek
Soort	Robertskruid
Plantvorm	Kruid. Therofyt /Hemicryptofyt****
Leefvorm	Eén-/tweejarig
Hoogte	10cm. – 60cm.
Wortels	Hoofd-/bijwortels
Stengel	Rechtopstaand
Bladstand	Tegenoverstaand
Bladvorm	Ingesneden
Bladkleur	Groen
Bladrand	Gaaf
Bloeiperiode	Mei – herfst
Bloeiwijze	Paarsgewijs
Bloemtype	Tweeslachtig
Bloemkleur	Roze, soms wit
Bloemvorm	Meerzijdig symmetrisch
Kelkbladen	5
Kroonbladen	5
Meeldraden	10
Stijlen	1
Stempels	5
Vruchtbeginsel	Bovenstandig
Vrucht	Kluisvrucht
Groeiplaats	Voedselrijk

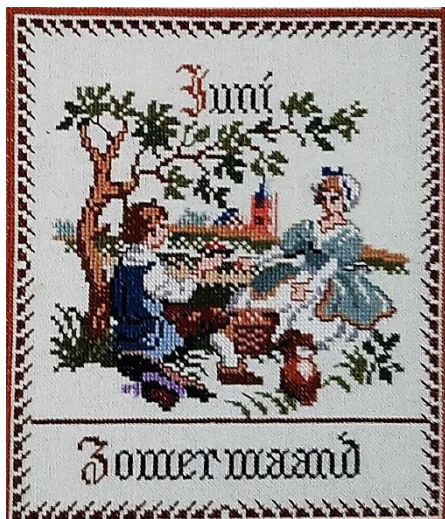

Foto 1. Robertskruid

Foto 2. Wortelstelsel

Inleiding

In 2024 ben ik onverwachts een staaltje huisvlijt tegengekomen dat m'n aandacht trok omdat daarin de maanden van het jaar centraal staan. Ook in 2025 vraagt elke maand weer mijn, onze 'natuur'aandacht. **Juni** heet hier **Zomermaand** met in de afbeelding een jongen en meisje duidelijk in een natuurlijke omgeving met een stille kerk in de achtergrond.

Juni is genoemd naar de Romeinse godin Juno. Zij is beschermgodin van vrouw, huwelijk en geboorte. Naast **Zomermaand** wordt juni ook wel **Weidemaand** genoemd.

Als plant van de maand kies ik deze keer voor het **Robertskruid**. Op foto 1 bloeit die op 28 april in mijn (moes)tuin. In de beschrijving maar eens kijken wat we nog meer tegenkomen bij deze Plant van de Maand.

Naamgeving

Geranium. In het Grieks is de Kraanvogel de *Geranos*. De vrucht lijkt met wat fantasie op de snavel van de Kraanvogel, vandaar de naam *geranium*.

Robertianum. Er zijn meer verklaringen: De naam komt van *Robert de Molesme* (*Ruprecht*). Dit is de stichter van de Cisterciënzerorde in 1098. Hij zou aandacht hebben gehad voor de geneeskrachtige werking van dit kruid. De naam kan ook afgeleid zijn van *ruber*(rood). We letten dan op de rood aangelopen stengel. *Herba ruberta* is dan verbasterd naar *Robert*.

Robertuskruid. Hierboven is de naam eigenlijk al verklaard.

In het Fries, Frans, Duits en Engels noemt men de plant achtereenvolgens: Sweltsjeblom; Herbe à Robert of Herbe de Saint Robert; Storchenschnabelkraut of Roberts-kraut of Ruprechtskraut en Herb-Robert.

Als volksnamen komen we tegen: Bloedkruid, Bloedwortel, Rodeloopkruid, Boksdoorn, Stinkerds, Stinkende ooievaarsbek en zelfs Stinkende geranium.

Plaatsing

Heukels** plaatst de plant in de Ooievaarsbekfamilie, verder in het geslacht Ooievaarsbek en de soort Robertskruid. In het geslacht Ooievaarsbek worden verder 15 andere soorten genoemd. Voor de liefhebber zijn er binnen dit geslacht nog vele verrassingen te ontdekken. De eerste ervan is wellicht het vinden dat naast *Groot robertskruid*, welke deze maand beschreven wordt, ook *Klein robertskruid*(*Geranium purpureum*) voorkomt. Die laatste heb ik hopelijk niet als enige tot nu toe over het hoofd gezien.

Beschrijving

Levensvorm. Robertskruid is een één- of tweejarig kruid en valt bij de indeling van Raunkiaer onder de Therofyten*** of Hemicryptofyten***. De plant zal tussen de 10 en 60 cm. hoog worden.

Wortels. Als je het plantje uittrekt merk je meteen dat het een zwak wortelstelsel (hoofd- en bijwortels) heeft(foto 2). De zijwaarts liggende rozetbladstelen helpen de bloeiende stengel overeind te houden.

Stengels. Kenmerken van de ronde, vlezig rode stengels(foto 3) zijn: rechtopgaand, vaak wijdvertakt, voorzien van klierharen.

Foto 3. Stengel

Foto 4. Blad

Foto.5 Bloeiwijze

Bladeren. Letten we op de vorm van de bladeren, dan herkennen we een driehoekige omtrekvorm. De onderste bladeren zijn lang gesteelde, de andere niet. Het blad is handvormig samengesteld uit vijf of drie deelblaadjes. Die deelblaadjes vormen zelf ook weer veerdelige slippen. Het middelste deelblaadje staat (op een kort steeltje) los van de andere delen, de zijblaadjes zie je zittend geplaatst. De kleur van het blad is groen, maar de rozetbladeren kunnen naar rood kleuren. Wrijf een blad tussen je vingers en je herkent het Robertskruid onmiddellijk aan zijn onaangename geur.

Bloemen. De bloeiwijze(foto 5) van de bloemetjes is in tweetallen. Er zijn vijf kelk- en vijf kroonblaadjes. De kelkblaadjes(foto* 6) lijken een spitse naald te hebben. De rose-rode kroonblaadjes(foto 7), met drie lichte nerven zijn 8 tot 15mm lang. De bloem wordt omsloten door de kelkblaadjes. De doorsnede van de bloem laat duidelijk de relatieve lange nagel zien(foto* 8). Er zijn 10 meeldraden met roodbruine helmknoppen, er is 1 stijl en er zijn 5 stempels. Het stuifmeel is oranje.

Foto 6*. Kelkblaadjes

Foto 7. Kroonblaadjes

Foto. 8*. Bloemdoorsnede

Vruchten. Het bovenstandig vruchtbeginsel van het Robertskruid ontwikkelt zich tot een vijfvoudige kluisvrucht. De vruchten hebben een lange snavel(foto 10). De rijpe zaden worden weggeslingerd.

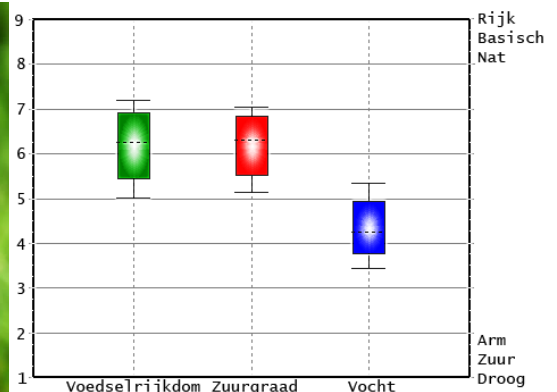
Algemeen. De hele plant is bezet met klierharen. Zij zijn de oorzaak van de sterke onaangename (wortel)geur.

Foto 9. Mooi wit

Foto 10. Vruchtjes

Afb.11*. Ecologische parameters

Groeiplaats

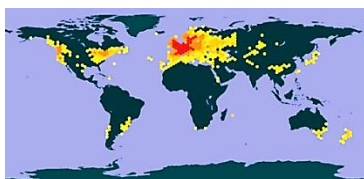
Bekijken we de groeiomstandigheden(zie ook afb. 11*), dan zien we dat:

- het substraat tamelijk voedselrijk zal zijn.
- de zuurgraad tussen 5½ en 7 ligt.
- de plant een tamelijk droge omgeving zoekt.

Wat de zon betreft zul je de plant meestentijds op een licht beschaduwde plaats tegenkomen.

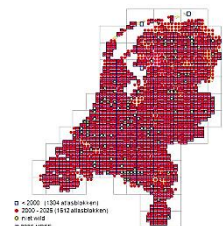
-het Roberstkruid kun je in een grote diversiteit van omstandigheden vinden.

Verspreiding

Kaartje 12 laat zien waar onze Plant van de Maand wereldwijd groeit.

Zoemen we in op Nederland, dan geeft kaartje 13 van Floron aan waar de plant in Nederland voorkomt. De Plant wordt als algemeen inheems aangeduid.

Wetenswaardigheden

- . Door de rode stelen kunnen we spreken van het rode kruid(Rodeloopkruid). Het kruid heeft een bloedstelpende en wondenhelende werking.
- . De reuk van de plant is onaangenaam, dientengevolge werd de plant tussen het beddengoed gelegd om bedwantsen te verdrijven.
- . Curieus, en m.i. niet aan te bevelen, is de toepassing om de plant te verpoederen, op de boterham te strooien en dan opeten maar. Voor wie? Wel, als men neerslachtig was zou deze boterham de zwaarmoedige mens opmonteren.

Tot slot

Deze maand heb ik een veel voorkomend kruid nader bekeken met de gedachte: **Doh een ogenschijnlijk simpele plant verdient mijn(onze) aandacht.** Letten we op de wat gezwollen stelen, wie weet passeert ook een witbloeiend Robertskruid onze weg. Tot slot is het 'slot' van de plant dat die spoedig na het bloeien afsterft. Maar wees gerust, Robertskruid komt zeker terug.

Tekst : Gerard te Dorsthorst

Afb. foto's: GtD(1,2,3,4,5,7); Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online(6,8,11); Saxifraga(9,10,14); GBIF(Global Biodiversity Information Facility)(12); Floron(13).

1. Robertskruid	Schijndel	28 april 2025
2. Wortelstelsel	Schijndel	28 april 2025
3. Stengel	Schijndel	28 april 2025
4. Blad	Schijndel	28 april 2025
5. Bloeiwijze	Schijndel	28 april 2025
6. Kelkblaadjes	Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online	
7. kroonblaadjes	Schijndel	28 april 2025
8. Bloemdoorsnede	Flora van Nederland - Wilde planten en hun omgeving online	
9. Mooi wit	Saxifraga – Rutger Barendse	
10. Vruchtjes	Saxifraga – Sonja Bouwman	
11* Ecologische parameters	Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving online	
12. Verspreiding wereldwijd	GBIF	
13. Verspreiding Nederland	FLORON Verspreidingsatlas Vaatplanten	
14. Klein robertskruid	Saxifraga – Rutger Barendse	

*<https://www.floravannederland.nl/planten/robertskruid>

**Heukels' FLORA van Nederland. 24e druk. 2020.

***Vill.D.Villars, 1745-1814. Hij is een Frans botanicus die in zijn beroemde werk 'Histoire des plantes du Dauphiné' zo'n 2700 soorten beschrijft.

****Therofyt: De plant heeft geen winterknoppen, in deze vorm dus éénjarig.
Hemicryptofyt: De plant heeft de winterknoppen onder of iets boven de grond.
Het Robertskruid in deze vorm is dan tweejarig.

opm. De Plant van de Maand is te vinden op:

<https://www.nmcschijndel.nl> en op: <https://www.natuurgroepgestel.nl>

Groot robertskruid(foto 11)
kroonbladen veel langer dan de kelk

Klein robertskruid(foto 14)
kroonbladen weinig langer dan de kelk

